

6

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
06
B
45

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
TE NAALDWIJK.

Proeven met enkele gladiolenrassen, 1947 - 1948.

door:

J.P.v.d.Berg

Naaldwijk, 1949.

2227063

A
06
B
45

Proeven met enkele Gladiolenrassen.

1947-1948.

Opzet.

De opzet van de proef was na te gaan of er wat betreft het gladiolensortiment niet meer soorten en variëteiten voor de kas geschikt zijn dan de tot nu toe gebruikte.

Tevens werd nagegaan, of een bewaring van de knollen voor de planttijd, gedurende 3 weken bij een temperatuur van 20-21° C. nog van invloed is op de bloeitijd, terwijl van enkele laatbloeiende, grootbloemige gladiolen een gedeelte in Maart werd geplant, om vast te stellen of dit een verlating van de bloeitijd zou geven ten opzichte van het planten laat in de herfst.

De volgende rassen werden beproefd.

1. Gladiolus byzantinus, violetrood van kleur. Deze soort is tot heden toe onbekend bij kwekers, welke gladiolen vervroegen. Bloeit op het veld zeer vroeg, reeds eind Mei.
2. Gladiolus Colvillei var. The Bride, wit van kleur. Reeds veel voor vervroeging in kassen gebruikt.
3. Gladiolus nanus, var. Spitfire, scharlakenrood van kleur. Reeds veel voor vervroeging in kassen gebruikt.
4. Gladiolus nanus, var. Rose Precose, zachtrose van kleur, wel bekend bij de bollenkweker, doch nog niet voor vervroeging in kassen gebruikt.
5. Gladiolus Tubergenii var. Charme, purperrose van kleur. Practisch onbekend en niet in kassen voor vervroeging gebruikt.
6. Gladiolus Heraut var. Comet, felrood van kleur, wel bekend, doch weinig of niet voor vervroeging in kassen gebruikt.
7. Gladiolus Primulinus, var. Semarang, geel van kleur. Niet voor vervroeging in de kas gebruikt.
8. Gladiolus hybr. var. Allard Pierson. Roserood van kleur. Algemeen bekend en veel in kassen geteeld.

Plantafstanden.

De proef werd uitgevoerd in kas 1. Zoals gebruikelijk werden de gladiolenknollen op bedden geplant van 1 m breed, daartussen een pad van 30 cm. Regelafstand 15 cm. Regels per bed: 34 stuks. Per regel: Voor Gladiolus byzantinus en Gladiolus Colvillei The Bride 15 stuks.

Voor *Gladiolus nanus* "Spitfire", *Gladiolus nanus* "Rose Precose" en *Gladiolus Tubergenii* "Charme", 12 stuks. Voor *Gladiolus Heraut* "Comet", *Gladiolus Primulinus* "Semarang" en *Gladiolus hybr.* "Allard Pierson", 10 stuks.

Bewaring.

Vanaf 23 October werden de knollen, welke een voorbehandeling kregen, bewaard in het Zuidelijk proefkasje boven, waar een temperatuur werd gehouden tussen 20 en 21° C., terwijl de onbehandelde bewaard werden bij de normaal heersende temperatuur op de schuurzolder.

Uitplanten.

Geplant werd op 13 November. Voor indeling kas zie plattegrond.

Van *Gladiolus byzantinus* werden 1530 knollen warm bewaard (voor 3 bedden) en 1020 knollen normaal bewaard, dus voor 2 bedden. Totaal geplant 5 bedden. Knolmaat 7 en op.

Van *Gladiolus Convillei* "The Bride" werden 1020 knollen warm bewaard (voor 2 bedden) en 510 knollen normaal bewaard, dus voor 1 bed. Totaal geplant 3 bedden. Knolmaat 7 en op.

Van *Gladiolus nanus* "Spitfire" werden 816 knollen warm bewaard (voor 2 bedden) en 816 knollen normaal bewaard, dus voor 2 bedden. Totaal geplant 4 bedden. Knolmaat 8 cm en op.

Van *Gladiolus nanus* "Rose Précose" werden 408 knollen warm bewaard (voor 1 bed) en 816 knollen normaal bewaard, dus voor 2 bedden. Totaal geplant 3 bedden. Knolmaat 7 en op.

Van *Gladiolus Tubergenii* "Charme" werden 408 knollen warm bewaard (voor 1 bed) en 816 knollen normaal bewaard, dus voor 2 bedden. Totaal geplant 3 bedden. Knolmaat 8 en op.

Van *Gladiolus Heraut* "Comet" werden 340 knollen warm bewaard (voor 1 bed) en 680 knollen normaal bewaard, dus voor 2 bedden. Totaal geplant 3 bedden. Knolmaat 8 en op.

Van *Gladiolus Primulinus* "Semarang" werden 340 knollen warm bewaard (voor 1 bed), de rest werd normaal bewaard, n.l. 680 knollen, waarvan 1 bed, dus 340 knollen 1 Maart werd geplant. Knolmaat 10 en op.

Van *Gladiolus hybr.* "Allard Pierson" werden 340 knollen warm bewaard (voor 1 bed), de rest werd normaal bewaard, n.l. 680 knollen, waarvan 1 bed, dus 340 knollen 1 Maart werd geplant. Knolmaat 12 en op.

Na het planten werden de bedden bedekt met een laagje turfmoalm om het uitdrogen en dichtslibben van de grond te voorkomen. Verder werd

enkel bij vorst gestookt of wanneer vorst werd verwacht.

Bij de opkomst bleken er al verschillen te bestaan tussen de bedden die een temperatuurbehandeling hadden gehad en de rest, doch in de meeste gevallen heel anders dan de verwachting was. Zie hiervoor tabel 1.

Gedurende het verloop van de proef werden de verschillende rassen regelmatig gecontroleerd op aantasting door ziekten, stevigheid, enz.
Resultaten.

De resultaten, welke uit deze proeven naar voren gekomen zijn, kunnen we splitsen in twee groepen, n.l. A. Temperatuurbehandeling, zie hiervoor de tabel. B. Rassenvergelijkingsproef.

A. Temperatuurbehandeling.

Uit deze tabel blijkt, dat de temperatuur vóór het planten van invloed is op het bloeitijdstip. Volgens deze proef reageren de verschillende rassen hier verschillend op. Door een bewaring van 3 weken voor het planten bij $+ 20^{\circ}$ C. werd n.l. het bloeitijdstip van de vroegbloeiende kleinbloemige verlaat en voor de laatbloeiende Grootbloemige vervroegd.

Maar nog iets heel anders dan werd verwacht bleek uit deze proef, n.l. dat het gemiddeld aantal bloemen per 100 knollen bij enkele rassen, zoals *Gladiolus byzantinus* en *Gladiolus nanus* "Spitfire" door een warmtevoorbehandeling hoger was, maar van de meeste beduidend lager. Hiervoor kan geen verklaring worden gegeven. Een volgende proef zal dit moeten bevestigen om dit als norm aan te kunnen nemen. Waarschijnlijk speelt ook de hoge temperatuur gedurende de zomer 1947 hierbij een grote rol, waardoor het effect van de gekozen temperatuur niet zo sterk uit deze proef blijkt.

B. Rassenvergelijkingsproef.

Hierbij willen we allereerst verwijzen naar tabel 1 i.v.b. met de bloeitijd. We zien hieruit, dat als eerste bloeide de *Gladiolus Tubergenii* var. "Charme", direct gevolgd door *Gladiolus byzantinus*, welke laatste echter veel sneller bloeide, zodat deze het eerst was geruimd. Ook zien we, dat de z.g. vroegbloeiende kleinbloemige gladiolen, zoals *Gladiolus Colvillei* "The Bride" en *Gladiolus nanus* hybr. gelijk of nog later begonnen te bloeien dan de z.g. laatbloeiende grootbloemige gladiolen, zoals *Gladiolus* hybr. "Allard Pierson" en *Gladiolus Primulinus* "Semarang", hoewel beide laatste wel tot de vroegste variëteiten van de grootbloemige gladiolen behoren.

De voor- en nadelen van de rassen onderling beschrijvende, willen we vooraf opmerken, dat dit een ervaring is van één jaar, zodat vast-

staande conclusies hieruit niet kunnen worden getrokken.

1. Gladiolus byzantinus.

Deze reeds zeer oude gladiolensoort bleek uit deze proef bijzondere eigenschappen te bezitten om in kassen geteeld te worden, n.l. vroegbloeiend, korte oogsttijd, goede bloemproductie en veel bloemen per stengel, n.l. 10-12 stuks, verspreid op de stengel staande. De mening over de kleur is zeer verdeeld, n.l. matig tot zeer mooi. Zeer mooi, groen, gezond en breed blad. Rechtopgaand gewas, tamelijk stevig. Moevel gesteund worden. Deze soort is zeker voor de teelt onder glas aan te bevelen.

2. Gladiolus Colvillei "The Bride".

Kleur zeer mooi. Het gewas was bij deze proef stevig en gezond, hoewel dit laatste bij de meeste kwekers niet het geval is, omdat tegen de oogsttijd het gewas geel wordt en afsterft door ziekten. Sprietig loof, weinig (3-5) bloemen per stengel, doch zeer goede bloemproductie per knol. Geschikt voor de teelt onder glas.

3. Gladiolus nanus "Spitfire".

Mooie kleur, goede bloemproductie, stevig, veel bloemen per stengel (8-9). Tamelijk laatbloeiend met lange oogsttijd. Gezond gewas. Blijf zeker voor kasteelt aanbevolen.

4. Gladiolus nanus "Rose Precose".

Zeer mooie kleur. Gewas komt zeer scheef voor de dag. Lage bloemproductie, veel bloemen per stengel (8-9). Stevig, gezond gewas. Een groot voordeel bleef de bloeisnelheid, n.l. in + 14 dagen geruimd, terwijl b.v. het ras "Spitfire" er 3½ week over deed. Proefsgewijs aan te bevelen, wanneer blijkt, dat de bloemproductie opgevoerd kan worden, door gebruik te maken van een grotere knolmaat, enz.

5. Gladiolus Tubergenii "Charme".

Bloemkleur rose, zeer matig. Tamelijk stevig sprieterig gewas, doch veel kromme stengels. Goede bloemproductie, doch zeer weinig (2-3) bloemen per stengel. Vroeg bloeiend, doch zeer lange oogsttijd. Kan niet voor kasteelt worden aanbevolen.

6. Gladiolus Heraut "Comet".

Bloemkleur zeer mooi rood. Lage bloemproductie, tamelijk veel bloemen per stengel (6-7). Slap gewas, lange oogsttijd, zeer vatbaar voor 't Vuur (Heterosporium). Kan niet voor kasteelt worden aanbevolen.

7. Gladiolus Primulinus "Semarang".

Mooie gele kleur. Tamelijk vroeg, doch zeer lange oogsttijd. Lage bloemproductie. Gewas gezond, maar zeer lange en slappe stengels.

Weinig (5-8) bloemen per stengel. Kan voor kasteelt niet worden aanbevolen.

8. Gladiolus hybr. "Allard Pierson".

Bloemkleur matig. Gewas steig, nogal aangetast door virus. Goede bloemproductie, betrekkelijk weinig (6-8) bloemen per stengel. Ongebruikelijke oogsttijd. Vroeg bloeiend. Blijft aanbevolen voor de teelt onder glas.

Financiële resultaten.

Deze kunnen niet zuiver worden beoordeeld, omdat een gedeelte der bloemen werd geoogst in de stakingsweek, dus praktisch niet werden verkocht. We zullen daarom geen cijfers noemen.

Financieel gaf Gladiolus byzantinus de beste resultaten en Gladiolus Tubergenii "Charme" de slechtste resultaten.

Wat bleek nog meer uit deze proef?

1. De planttijd voor gladiolen onder glas kan waarschijnlijk beter een maand vroeger geschieden, daar de bloeitijd, vooral voor de vroeg bloeiende in deze proef wel wat laat was.

2. Voor gladiolenteelt onder glas is het noodzakelijk om alleen de grootste knolmaten te gebruiken, daar deze de beste bloemproductie geven. Dit bleek duidelijk bij de rassen "Charme" "The Bride" en byzantinus, waar voor 1 bed de grootste knollen werden uitgezocht. De opbrengst hiervan was beduidend hoger.

3. Gladiolen moeten onder glas in elk geval vorstvrij worden gehouden. Dit bleek zeer duidelijk bij de plotseling invallende vorst gedurende 20 - 22 Februari, waarbij de capaciteit van de ketel onvoldoende bleek om de kas vorstvrij te houden. De temperatuur daalde gedurende de nacht tot -2° C., waarbij al geringe vorstschade optrad.

4. Voor gladiolenteelt onder glas moeten we enkel de gezondste knollen gebruiken, vooral ook virusvrij, omdat de viruszieke weinig of in 't geheel geen bloemen geven, zoals bleek bij het ras "Allard Pierson".

Naaldwijk, 19 Juli 1949.

Jac.P.v.d.Berg.

CH

Ras	Opkomst	Begin oogst	Top oogst	Einde oogst	Hoeveelheid bloemen per 100 geplante knollen
1. Gl. byzantinus	16 Feb.	23/4	3/5	10/5	105
" " T.	24 Feb.	26/4	7/5	14/5	125
2. Gl. Colvillei "The Bride"	16 Jan.	7/5	17/5	2/6	195
" " " T.	2 Feb.	13/5	19/5	2/6	196
3. Gl. nanus "Spitfire"	14 Feb.	13/5	19/5	7/6	102
" " " T.	16 Feb.	18/5	24/5	7/6	111
4. Gl. nanus "Rose Precose"	16 Jan.	12/5	17/5	26/5	78
" " " T.	26 Jan.	15/5	19/5	26/5	79
5. Gl. Tubergenii "Charme"	26 Jan.	21/4	30/4	26/5	183
" " " T.	16 Jan.	21/4	3/5	25/5	78
6. Gl. Heraut "Comet"	9 Feb.	7/5	17/5	1/6	80
" " " T.	16 Feb.	7/5	17/5	1/6	60
7. Gl. Primulinus "Semarang"	18 Feb.	20/5	5/6	16/6	88
" " " T.	26 Jan.	20/5	24/5	12/6	57
" " " Mrt	31 Mrt	29/5	5/6	19/6	77
8. Gl. hybr. "Allard Pierson"	16 Feb.	7/5	10/5	1/6	127
" " " " T.	12 Feb.	7/5	10/5	1/6	108
" " " " Mrt	1 Apr.	26/5	5/6	14/6	80